

II

(Közlemények)

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL, SZERVEITŐL, HIVATALAITÓL ÉS
ÜGYNÖKSÉGEITŐL SZÁRMAZÓ KÖZLEMÉNYEK

EURÓPAI BIZOTTSÁG

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE

**Unió iránymutatás a turisztikai szolgáltatások fokozatos újraindításáról, valamint a szálláshelyek és
vendéglátóipari létesítmények egészségügyi protokolljáról – Covid19**

(2020/C 169/01)

I. Bevezetés

1. 2020. április 15-én a Bizottság – az Európai Tanács elnökével együttműködve – közös európai ütemtervet ⁽¹⁾ terjesztett elő a Covid19-járvány megfékezésére irányuló intézkedések fokozatos megszüntetésére vonatkozóan. Az ütemterv kritériumokat és ajánlásokat fogalmaz meg a tagállamok számára az intézkedések megszüntetésének és a szabad mozgás helyreállításának feltételeivel kapcsolatban. A fellépésnek fokozatosnak kell lennie, és központi elemként tartalmaznia kell térbeli elhatárolásra vonatkozó, valamint a fertőzések megelőzését és megfékezését célzó intézkedéseket.
2. A népegészségügyi helyzet javulásával párhuzamosan a tagállamok mérlegelik a „közösségi korlátozó intézkedések” megszüntetését. Ez pedig előkészíti a megelőző és védekezési intézkedések, különösen az általános utazási korlátozások biztonságos enyhítését.
3. Az utazással kapcsolatos tevékenységekre vonatkozó korlátozások feloldását követően a polgárok várhatóan fokozatosan újra utazni kezdenek belföldön és az EU-ban.
4. Az intézkedések túl gyors megszüntetése azonban ahhoz vezethet, hogy a fertőzések száma hirtelen újból emelkedni kezd. Amíg nem áll rendelkezésre oltóanyag, az utazás és a turizmus iránti igényt és azok előnyeit össze kell vetni a kijárási korlátozás újbóli bevezetését igénylő esetek újbóli előfordulásának kockázatával.
5. Mivel a kijárási korlátozás szigora csökken, a lehető legnagyobb figyelmet kell fordítani a személyközi térbeli elhatárolási intézkedések fenntartására annak érdekében, hogy biztonságos legyen a turisztikai tevékenységek újraindítása, mivel azok természetüknél fogva vonzzák a különböző földrajzi területekről származó embereket.
6. A polgárok – köztük a turisztikai ágazatban dolgozók és a turisták – egészségének védelme továbbra is a legfontosabb prioritás.
7. Az iránymutatás közös célkitűzést és megkülönböztetésmentes keretet határoz meg a turisztikai ágazatban tevékenykedő polgárok, hatóságok, vállalkozások és érdekelt felek számára a turisztikai szolgáltatások fokozatos helyreállítása érdekében.
8. Az iránymutatás kritériumokat és elveket határoz meg a turisztikai tevékenységek biztonságos és fokozatos helyreállítására, valamint a szálláshelyek és vendéglátóipari létesítmények egészségügyi protokolljának kidolgozására vonatkozóan.

(¹) Európai Bizottság: A Covid19-járvány megfékezésére irányuló intézkedések fokozatos megszüntetését célzó közös európai ütemterv, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2020.126.01.0001.01.HUN&toc=OJ:C:2020:126:TOC

9. Az iránymutatás az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ (a továbbiakban: ECDC) tanácsán alapul ⁽⁷⁾. A Covid19-járvány megfékezésére irányuló intézkedések fokozatos megszüntetését célzó közös európai ütemtervre épül, és azzal együtt kell végrehajtani ⁽⁸⁾. Az iránymutatást a nem alapvető utazásokra ⁽⁹⁾, a munkavállalók szabad mozgáshoz való jogának gyakorlására ⁽⁵⁾, a határigazgatási intézkedésekre ⁽⁶⁾, a hajók fedélzetén tartózkodó utasokra és más személyekre ⁽⁷⁾, valamint a közlekedési szolgáltatások fokozatos helyreállítására ⁽⁸⁾ vonatkozó bizottsági iránymutatással, továbbá az „Út a szabad mozgás helyreállítására és a belső határellenőrzések megszüntetésére vonatkozó, fokozatos és összehangolt megközelítés kialakítása felé” című közleménnyel ⁽⁹⁾ összefüggésben kell értelmezni. Végezetül pedig az iránymutatás figyelembe veszi az Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség (EU-OSHA) által közzétett, a munkahelyekre való visszatérésre vonatkozó általános munkahelyi egészségvédelmi intézkedéseket ⁽¹⁰⁾.

II. A turisztikai tevékenységek biztonságos és fokozatos helyreállításának elvei

10. A tagállamoknak gondosan mérlegelniük kell a következő kritériumokat, amikor a turisztikai tevékenységek újraindításának lehetővé tétele érdekében a szigorú közösségi intézkedések lehetséges enyhítéséről ⁽¹¹⁾ döntenek:

10. i. A Covid19 előfordulása alacsony szintre csökkent

A Covid19-cel kapcsolatos közösségi korlátozó intézkedések enyhítésének és a turisztikai tevékenységek újraindításának elsődleges előfeltétele, hogy rendelkezésre álljon arra vonatkozó epidemiológiai bizonyíték, hogy a betegség terjedése tartósan és jelentős mértékben csökkent és stabilizálódott, valamint valószínűsíthető, hogy a turisták megnövekedő létszámával számolva is stabil marad.

10. ii. Az egészségügyi rendszer megfelelő kapacitással rendelkezik

Elegendő egészségügyi kapacitást kell biztosítani a helyi lakosság és a turisták számára annak érdekében, hogy az esetszám hirtelen megnövekedése esetén az alapellátás, a kórházi ellátás és az intenzív gondozási szolgáltatások ne legyenek túlterheltek. Ez különösen fontos regionális szinten azon turisztikai térségek esetében, amelyek magasabb látogatói arányra számíthatnak, például az üdülőhelyek, a tengerpartokhoz közeli területek, a nevezetességek stb., amelyek nem feltétlenül az egészségügyi infrastruktúra közelében találhatók. Előfordulhat, hogy a távoli turisztikai területeken korlátozottak az egészségügyi szolgáltatások, és amennyiben további jelentős számú látogató várható, további reagálási mechanizmusok, például egészségügyi evakuálást végző járatok stb. bevezetésére lehet szükség. Alkalmazni kell a Covid19-fertőzöttek határokön átnyúló egészségügyi ellátására vonatkozó iránymutatásokat ⁽¹²⁾. Továbbá azoknak a tagállamoknak, amelyek állampolgárai vagy lakosai egy másik tagállamban megfertőződnek, meg kell könnyíteniük az érintett személyek hazaszállítását.

10. iii. Szilárd felügyelet és nyomon követés van érvényben

Az intézkedések enyhítése – többek között a turizmus újraindítása – előtt a tagállamoknak olyan rendszerekkel kell rendelkezniük, amelyek lehetővé teszik az egészségügyi szolgáltatási kapacitásra vonatkozó mutatók változásainak nyomon követését és az azokra való reagálást.

Helyi szinten fokozott felügyeleti és nyomonkövetési kapacitást kell biztosítani – adott esetben az uniós adatvédelmi jogszabályokkal összhangban – ahhoz, hogy megelőzhető legyen a vírusnak az utazókön keresztül a turisztikai régiókba történő behurcolása, valamint a helyi lakosságról a turistákra való áttérése.

⁽⁷⁾ Felelősségkizáró nyilatkozat: Ez az iránymutatás a Covid19-fertőzés megelőzésével és megfékezésével kapcsolatos, népegészségügyi vonatkozású megfontolásokat tartalmaz a turisztikai ágazat számára. A megfontolások részben a személyzetre, részben pedig az ügyfelekre vonatkoznak a szálláshelyeken való tartózkodás előtti, alatti és utáni időszak, valamint a turisztikai célból látogatott éttermekben, kávéházakban vagy bárókban töltött idő tekintetében. Az iránymutatás nem terjed ki többek között a szórakoztató- és vidámparkokra, múzeumokra vagy üdülési célú hajóutakra. Ez az iránymutatás egy olyan megközelítésről ad tájékoztatást, amelyet a turisztikai ágazatnak szerte az EU-ban/EGT-ben ajánlott alkalmaznia, ugyanakkor elismeri a turisztikai létesítmények sajátosságait.

⁽⁸⁾ HL C 126., 2020.4.17., 1. o.

⁽⁹⁾ COM(2020) 115 final, COM(2020) 148 final és C(2020) 2050 final (HL C 102. I, 2020.3.30., 12. o.).

⁽⁵⁾ A Bizottság közleménye – COVID-19 A munkavállalók szabad mozgáshoz való jogának gyakorlására vonatkozó iránymutatások (2020/C 102 I/03).

⁽⁶⁾ C(2020) 1753 final (HL C 86. I, 2020.3.16., 1. o.).

⁽⁷⁾ C(2020) 3100 final (HL C 119. I, 2020.4.14., 1. o.).

⁽⁸⁾ C(2020) 3139.

⁽⁹⁾ C(2020) 3250.

⁽¹⁰⁾ COVID19: VISSZATÉRÉS A MUNKAHELYRE – A munkahelyek átalakítása és a munkavállalók védelme, <https://osha.europa.eu/hu/publications/covid-19-back-workplace-adapting-workplaces-and-protecting-workers/view>

⁽¹¹⁾ Az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ 2020. április 23-i gyors kockázateértékelésében leírtak szerint: <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/rapid-risk-assessment-coronavirus-disease-2019-covid-19-pandemic-ninth-update>

⁽¹²⁾ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/guidelines_on_eu_emergency_assistance_in_cross-bordercooperationin_healthcare_related_to_the_covid-19_crisis.pdf

10. iv. *Rendelkezésre áll a tesztelési kapacitás*

A Covid19-járvány megfékezésére irányuló intézkedések fokozatos megszüntetését célzó közös európai ütemterv egyik kulcsfontosságú kritériuma az esetek felderítése és a vírus terjedésének nyomon követésére irányuló nagyszabású tesztelés biztosítása, amelyet a vírus terjedésének lassítása érdekében kontaktkövetési és elkülönítési intézkedéseknek kell kísérniük. A tesztelési kapacitások hiánya kezdetben akadályozta a nagy sokaságon alapuló szűrési megközelítéseket. Az esetek korai felismeréséhez gyors tesztelésre és diagnózisra van szükség ⁽¹³⁾. Fontos volna biztosítani, hogy a turisták is egyenlő hozzáféréssel rendelkezzenek a teszteléshez.

10. v. *Rendelkezésre áll a kontaktkövetés lehetősége*

A kontaktkövetés hatékony és alapvető népegészségügyi intézkedés a Covid19-járvány megfékezéséhez. A cél a Covid19-fertőzöttel érintkezett személyek gyors azonosítása és vizsgálata a további fertőzések csökkentése érdekében. A kontaktkövetésnek lehetővé kell tennie a releváns információk megosztását a nemzetközi turizmus által érintett országok között, beleértve szükség esetén az állampolgáraik hazaszállítására való felkészültséget is. A határok újbóli megnyitása során továbbra is fontos lesz a tagállamok közötti szoros együttműködés és koordináció a kontaktkövetés terén. A személyes adatok gyűjtésének és tárolásának meg kell felelnie a vonatkozó uniós jogszabályoknak, beleértve az általános adatvédelmi rendeletet és az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelvet.

A kontaktkövetés fő elemeinek részletes ismertetését az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ (ECDC) iránymutatása ⁽¹⁴⁾, valamint – az adatvédelemmel összefüggésben – a COVID19-világjárvány elleni küzdelmet támogató alkalmazásokról szóló iránymutatás ⁽¹⁵⁾ és az Európai Adatvédelmi Testület iránymutatásai ⁽¹⁶⁾ tartalmazzák. A Bizottság a tagállamokkal közösen interoperabilitási elvekről szóló protokollt tesz közzé annak biztosítása érdekében, hogy a kontaktkövetésre szolgáló, önkéntesen használt alkalmazások határokon átnyúlóan működhessenek és megbízhatóak legyenek, függetlenül attól, hogy a felhasználóik Európán belül hol tartózkodnak.

10. vi. *Koordinációs és kommunikációs mechanizmusok vannak érvényben*

Alapvető fontosságú, hogy olyan mechanizmusok álljanak rendelkezésre, amelyek biztosítják a koordinációt és a kommunikációt a turisztikai ágazatban tevékenykedő hatóságok és szereplők, valamint a tagállamok helyi és nemzeti/regionális kormányzatai között. Ezen túlmenően, amennyiben megengedett a határokon átnyúló turizmus, nélkülözhetetlen a bevált csatornákon keresztül történő, határokon átnyúló koordináció, információ-megosztás és kommunikáció is. A tagállamoknak a határokon átnyúló turizmus helyreállításával kapcsolatos intézkedések bejelentése előtt kellő időben tájékoztatniuk kell egymást és a Bizottságot, és figyelembe kell venniük a többi tagállam és a Bizottság véleményét. A szabad mozgás helyreállításáról és a belső határellenőrzések megszüntetéséről szóló kísérő közleményben felvázolt mechanizmusok mellett az Egészségügyi Biztonsági Bizottságot, a turisztikai tanácsadó bizottságot, valamint a közlekedés és az utazás egyéb meglévő koordinációs csatornáit – megbízatásukkal összhangban – szintén be kell vonni.

Az utazók és turisták számára létfontosságú továbbá, hogy – többek között a digitális eszközökön keresztül – működjön a kockázatkommunikáció, amely azt hivatott biztosítani, hogy tájékoztatást kapjanak a helyi körülményekről, a feltételezett Covid19-fertőzések esetén követendő intézkedésekről, az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés módjáról stb.

11. Fontos, hogy a járvány megfékezésére irányuló intézkedések enyhítése tudományos alapon történjen, középpontjában a népegészségügy álljon, és végrehajtása az egyes tagállamokban érvényes összehangolt kereten belül valósuljon meg. Ez az összehangolt keret képezi a turizmushoz kapcsolódó vállalkozások és szolgáltatások újraindításának alapját. Tekintettel a következő nyári szabadságolási időszakra, alapvető fontosságú a turizmusban érdekelt vállalkozásoknak és céllálmásoknak nyújtott megalapozott népegészségügyi tanácsadás.

12. A turisztikai tevékenységek újraindításával járó általános kockázat felmérése érdekében el kell végezni a helyi járványügyi helyzet értékelését, hogy elkerülhető legyen a turistákról a helyi lakosságra és fordítva történő továbbgyűrűzés.

⁽¹³⁾ Jelenleg nem áll rendelkezésre a SARS-CoV-2 kimutatására szolgáló, validált és diagnosztikai célú használatra javasolt gyorseszteszt.

⁽¹⁴⁾ <https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19-contact-tracing-public-health-management>

⁽¹⁵⁾ COM(2020) 2523 final, 2020.4.16.

⁽¹⁶⁾ https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/guidelines/guidelines-042020-use-location-data-and-contact-tracing_en

13. Szükség esetén egyértelmű kritériumokat tartalmazó felkészültségi terveknek kell rendelkezésre állniuk a korlátozó intézkedések újbóli meghatározásához.
14. A Covid19-járvány megfékezésére irányuló intézkedések fokozatos megszüntetését célzó közös európai ütemtervben foglalt ajánlások olyan elveket tartalmaznak, amelyek különösen fontosak a turisztikai ágazat számára; ezeket a turizmus újraindításakor fenn kell tartani.
15. Az intézkedések megszüntetésének fokozatosan kell történnie. Az általánosabb intézkedéseket a társadalmi és a turisztikai tevékenységek fokozatos újraindítását lehetővé tévő, célzottabb intézkedésekkel kell felváltani, feltéve, hogy arányos és hatékony intézkedések kerülnek bevezetésre a turisták és a munkavállalók egészségének védelme érdekében.
16. A munkába való visszatérést a munkahelyre való biztonságos visszatérésre vonatkozó uniós iránymutatással ⁽¹⁷⁾ összhangban kell megszervezni, és megvalósítása során előnyben kell részesíteni azon kevésbé veszélyeztetett csoportokat és ágazatokat, amelyek alkalmasak a gazdasági tevékenységek előmozdítására, mindeközben pedig tiszteletben kell tartani a világjárvány miatt bevezetett munkahelyi egészségvédelmi és biztonsági szabályokat.
17. A turisztikai szolgáltatások korlátozására irányuló intézkedések, valamint az egészséggel kapcsolatos védelmi és megelőző intézkedések alkalmazási körét és időtartamát a népegészség védelméhez feltétlenül szükséges mértékre kell korlátozni. Az objektivitás és az arányosság követelményének tiszteletben tartása mellett valamennyi intézkedésnek kellően indokoltnak, relevánsnak, a turisztikai, illetve vendéglátóipari szolgáltatás típusához igazodónak és megkülönböztetésmentesnek kell lennie, és fenn kell tartania az egyenlő versenyfeltételeket az egységes piacon.
18. Az ECDC a tagállamokkal és a Közös Kutatóközponttal együttműködésben a Covid19 szubnacionális szintű terjedésének mértékét mutató térkép ⁽¹⁸⁾ kidolgozásán és folyamatos frissítésén dolgozik. A Bizottság felkéri a tagállamokat, hogy szolgáltatassanak adatokat annak biztosítása érdekében, hogy ez a térkép teljes és naprakész legyen. Ez előnyökkel jár az enyhítési stratégiák valamennyi vonatkozásában (konkrét gazdasági ágazatok megnyitása/lezárása; a különböző tesztelési stratégiák értékelése; az egyéni védelmi intézkedések hatékonyságának értékelése; stb.). Felkérjük továbbá a tagállamokat, hogy szolgáltatassanak naprakész adatokat a kórházak, a tesztelés, a felügyelet és a kontaktkövetés tekintetében rendelkezésre álló kapacitásokról, és tegyék közzé a korlátozások feloldásának és bevezetésének kritériumait. A terjedés mértékét mutató térkép és a kísérő intézkedések átlátható eszközként szolgálnak ahhoz, hogy uniós szintű tájékoztatást nyújtsanak a hatóságok, a közlekedési szolgáltatók és a turizmusban érdekelt felek, valamint a polgárok számára az üdülési tervekkel kapcsolatos felelősségteljes konkrét döntések meghozatalához.

III. Uniós iránymutatás a szálláshelyek és vendéglátóipari létesítmények egészségügyi protokolljáról

19. Az iránymutatásnak ez a része olyan elveket javasol, amelyek útmutatást nyújtanak a tagállamoknak a fertőzések megelőzését és megfékezését célzó intézkedések, valamint a turizmus és a vendéglátás terén működő szolgáltatók – például szállodák, egyéb szálláshelyek és vendéglátóipari létesítmények – egészségügyi protokolljának kidolgozásához és végrehajtásához a biztonságosabb turisztikai létesítmények, valamint a vendégek és a munkavállalók egészségének biztosítása érdekében.
20. Az egészségügyi protokollokhoz vonatkozó iránymutatás nem kötelező erejű. Célja, hogy a régiókon és a tagállamokon belüli összehangolt megközelítés révén biztosítsa a koherenciát a fertőzések megelőzését és megfékezését célzó intézkedések kidolgozása és végrehajtása során.
21. A tagállamok felkérést kapnak arra, hogy a Covid19-kockázatkezeléssel kapcsolatban az illetékes egészségügyi hatóságok – nevezetesen az Egészségügyi Világszervezet (WHO) ⁽¹⁹⁾ és az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ (ECDC) – által kiadott ajánlások és operatív megfontolások (Melléklet) mellett mérlegeljék ezt az iránymutatást is a vonatkozó protokollokhoz a sajátos nemzeti/regionális/helyi körülményeikkel összhangban történő kidolgozása során.

⁽¹⁷⁾ Koronavírus: Uniós iránymutatás a munkahelyre való biztonságos visszatéréshez, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hu/ip_20_729

⁽¹⁸⁾ <https://covid-statistics.jrc.ec.europa.eu>

⁽¹⁹⁾ <http://www.euro.who.int/en/health-topics/health-emergencies/coronavirus-covid-19/publications/2020/operational-considerations-for-covid-19-management-in-the-accommodation-sector-interim-guidance,-31-march-2020>

22. A turisztikai ágazatban hozott népegészségügyi intézkedéseknek összhangban kell lenniük az illetékes hatóságok által alkalmazott általános intézkedésekkel, és figyelembe kell venniük a munkahelyi iránymutatásokat⁽²⁰⁾. Az ilyen intézkedéseknek meg kell felelniük az uniós adatvédelmi jogszabályoknak⁽²¹⁾ is.
23. A tagállamok felkérést kapnak arra, hogy szorosan működjenek együtt az érdekelt felekkel a fertőzések megelőzését és megfékezését célzó intézkedések és protokollok kidolgozása során, és biztosítsák, hogy ezek a protokollok igazodjanak a szálláshelyek és vendéglátóipari létesítmények által nyújtott szolgáltatások mértékéhez és jellegéhez, valamint azokkal arányosak legyenek. A tagállamoknak mérlegelniük kell, hogy támogatást nyújtsanak a szóban forgó intézkedések és protokollok végrehajtásához.
24. Különös figyelmet kell fordítani a fertőzések megelőzését és megfékezését célzó intézkedésekre és protokollokra a megosztásalapú gazdaság keretében biztosított rövid távú üdülőhelyi és más hasonló szálláshelyekkel kapcsolatban. Ez az iránymutatás és ezek az elvek teljes mértékben alkalmazandók az ilyen típusú vendéglátóipari szolgáltatásokra, és az esetleges kiigazítások és alternatívák semmi esetre sem veszélyeztethetik a látogatók egészségét, és nem növelhetik a vírus terjedésének kockázatát.
25. A szálláshelyek és vendéglátóipari létesítmények vendégei és munkavállalói egészségének védelmét szolgáló intézkedéseket rendszeresen újra kell értékelni és ki kell igazítani – figyelembe véve valamennyi vonatkozó szakismeretet és megfontolást – annak érdekében, hogy arányosak maradjanak a népegészségügyi szükségletek jelenlegi szintjével.
26. Amint új és hatékonyabb megoldások válnak elérhetővé, azokat előnyben kell részesíteni, és a kevésbé hatékony vagy nagyobb terhet jelentő intézkedéseket vissza kell vonni. A költséghatékonyság elvét tiszteletben kell tartani. Ez azt jelenti, hogy amennyiben több lehetőség is rendelkezésre áll ugyanazon hatás elérésére a vendégek és a munkavállalók egészségének biztosítása tekintetében, a legkevésbé költséges megoldást kell előnyben részesíteni, különösen a kis- és középvállalkozások (kkv-k) esetében.
27. A Covid19 terjedésének megelőzése és a népegészség biztosítása érdekében a következő vezérelveket kell figyelembe venni a fertőzések megelőzését és megfékezését célzó intézkedések, valamint a szálláshelyek és vendéglátóipari létesítmények (a továbbiakban: létesítmények) egészségügyi protokolljának kidolgozása során:
- a) *Járványügyi helyzet*
- A turisztikai tevékenységek újraindításának előfeltétele, hogy a Covid19 előfordulása alacsony szintre csökkenjen, valamint az, hogy a II. szakaszban –A turisztikai tevékenységek biztonságos és fokozatos helyreállításának elvei – részletezett összes többi kritérium gondos mérlegelés tárgyát képezze.
- b) *A vendégek és a munkavállalók egészsége és biztonsága a legfontosabb prioritás*
- A turizmus újraindításához elengedhetetlen, hogy a szálláshelyeket és vendéglátóipari létesítményeket igénybe vevő vendégek és a szolgáltatásokat nyújtó munkavállalók a lehető legnagyobb mértékben kövessék a fertőzés megelőzését és a vírus terjedésének megfékezését célzó intézkedéseket. Az intézkedésekről egyértelműen, láthatóan és hatékonyan tájékoztatni kell mind a vendégeket, mind a munkavállalókat, többek között digitális eszközökkel.
- c) *Helyi intézkedések*
- A helyi és/vagy nemzeti népegészségügyi hatóságok és a vendéglátóipari és szálláshely-szolgáltatók között folyamatos koordinációra van szükség az adott földrajzi területen érvényes legújabb szabályok és előírások megosztása és alkalmazása, valamint végrehajtásuk nyomon követése érdekében.
- d) *Fertőzés esetén alkalmazandó cselekvési terv*
- A létesítményeknek felkészültségi tervet kell összeállítaniuk, amely tartalmazza a létesítményben jelentkező fertőzés esetén meghozandó intézkedéseket, és kiterjed az újbóli megnyitásról szóló döntéstől kezdődő és a vendégek létesítményből való távozását követő 14. nappal záruló időszakra. A személyzet szerepét és feladatait részletező egyedi cselekvési tervet be kell mutatni a munkavállalók számára, és azt mindenkor a rendelkezésükre kell bocsátani.

⁽²⁰⁾ Koronavírus: Uniós iránymutatás a munkahelyre való biztonságos visszatéréshez, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hu/ip_20_729
Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség, COVID19: iránymutatások a munkahelyek számára [internet]. [frissítve: 2020. április 20.; letöltve: 2020. május 4.]. Elérhető a következő címen: https://oshwiki.eu/wiki/COVID-19:_guidance_for_the_workplace#See

⁽²¹⁾ Lásd még az Európai Adatvédelmi Testület nyilatkozatát: https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/edpb_statement_2020_processingpersonaldatanandcovid-19_en.pdf

e) *Képzés*

A turisztikai létesítményekben dolgozó összes munkavállalónak ismernie kell a Covid19-fertőzés tüneteit, és tájékoztatást kell kapnia a fertőzések megelőzését és megfékezését célzó alapvető intézkedésekről. A munkavállalók számára képzést kell nyújtani a fertőzés megelőzését és megfékezését célzó intézkedésekről, valamint arról, hogy a Covid19-re jellemző tünetek vendégek vagy munkavállalók körében való jelentkezése esetén milyen eljárásokat kell követni.

f) *A személyzet irányítása*

Mérlegelni kell olyan intézkedések bevezetését, amelyek csökkentik a létesítményben jelen lévő munkavállalók számát – ilyen intézkedés lehet például a távmunkában elvégezhető feladatokat ellátó személyzet otthoni munkavégzésének lehetővé tétele.

Fontolóra kell venni továbbá a létesítményben tartózkodó személyek közötti fizikai kapcsolatok számának és időtartamának csökkentésére irányuló intézkedések bevezetését is, melyek magukban foglalhatják a munkavégzési műszakokat, az étkezési időszavakat, valamint a telefon és az elektronikus kommunikációs eszközök használatát.

g) *A vendégek tájékoztatása*

A vendégek számára már az érkezés előtt és a szállás-, illetve vendéglátóhelyen is hozzáférhető módon, többek között digitális formában, biztosítani kell az összes szükséges információt a helyi népegészségügyi hatóságok aktuális iránymutatásairól, valamint az érkezésüket, tartózkodásukat és távozásukat érintő egyedi intézkedésekről.

A vendégeket a létesítmények bejárata előtt külön jelzésekkel (infografikákkal, illetve a látássérült vendégek számára megfelelő jelzésekkel) kell tájékoztatni a Covid19-fertőzés jeleiről és tüneteiről, valamint arról, hogy mit kell tenniük, ha tartózkodásuk alatt vagy a távozásukat követő 14 napon belül tünetek jelentkeznek. A létesítmények ezeket az információkat tájékoztató füzetek formájában is rendelkezésre bocsáthatják.

A létesítményeknek biztosítaniuk kell, hogy a vendégek kapcsolattartási adatai rendelkezésre álljanak arra az esetre, ha kontaktkövetés céljából szükség lenne rájuk. A kontaktkövetési intézkedések szigorúan csak a Covid19-járvány kezelésére szolgálhatnak, és azokat az elektronikus egészségügyi hálózat által kidolgozott, a Covid19-járvány elleni uniós küzdelemben a kontaktkövetés támogatására szolgáló mobilalkalmazásokra vonatkozó közös uniós eszköztárral⁽²²⁾, valamint az alkalmazásokra vonatkozó bizottsági iránymutatással⁽²³⁾ összhangban kell kialakítani, biztosítva a magánélet és az adatok védelmének legmagasabb szintjét.

h) *Térbeli elhatárolás és higiénia*

A létesítményeknek célzott intézkedéseket kell bevezetniük az olyan közösségi terekben való térbeli elhatárolás biztosítására, ahol valószínűsíthetően huzamosabban (azaz 15 percnél hosszabb ideig) tartózkodnak a vendégek, például elő kell írniuk az egyes közös létesítményekben (pl. éttermekben, kávéházakban, bárokban, előtérben) engedélyezett maximális vendéglétszámot. Mérlegelni kell az időszavok kiosztását vagy a (digitális) időszávfoglalás bevezetését az étkezések idejére, illetve az uszodák és tornatermek igénybevételére.

Amennyiben a térbeli elhatárolást nem lehet teljes mértékben megvalósítani, alternatív intézkedések bevezetését kell fontolóra venni a vendégek és a munkavállalók védelme érdekében (például üveg vagy műanyag védőpanelek felszerelését, maszk viselését stb.).

Elyben 1,5 és 2 méter közötti távolságot kell tartani a személyek között az egész létesítmény közösségi tereiben (kivéve az együtt utazó és a közös szobában megszálló személyek esetében), ahol pedig ez nem lehetséges, ott más kiegészítő intézkedéseket (pl. maszk viselését) kell alkalmazni.

A szabadtéri területek (strandok, medencék, kávéházak, bárók, éttermek stb.) és a szabadtéri létesítmények esetében különleges intézkedéseket kell hozni a térbeli elhatárolás és a különleges higiéniai intézkedések betartása érdekében. A beltéri területeken, például a gyógyfürdőkben és uszodákban, szintén szigorú higiéniai intézkedéseket kell alkalmazni. Minden létesítménynek gondosan mérlegelnie kell, hogy szükséges-e zárva tartani a különleges létesítményeket (pl. gyermekgondozási létesítményeket). A tömegrendezvényeket, például a koncerteket el kell halasztani.

A létesítmények által nyújtott közlekedési szolgáltatásokra – például a transzferbuszokra – vonatkozó különleges intézkedéseket a közlekedési szolgáltatások és az összeköttetések fokozatos helyreállításáról szóló iránymutatások⁽²⁴⁾ alapján kell végrehajtani.

i) *A fertőzés megelőzését és megfékezését célzó intézkedések*

A térbeli elhatárolás mellett különleges személyi védekezési intézkedések, valamint tisztítási és fertőtlenítési protokollok bevezetését is meg kell fontolni, majd ezeket közölni kell a személyzettel és a vendégekkel, és végre kell hajtani.

⁽²²⁾ https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/ehealth/docs/covid-19_apps_en.pdf

⁽²³⁾ A Bizottság közleménye – Iránymutatás az adatvédelemmel összefüggésben a COVID-19-világjárvány elleni küzdelmet támogató alkalmazásokról *HL C 124. I, 2020.4.17., 1. o.()

⁽²⁴⁾ C(2020) 3139.

Ezen intézkedések az alábbiakat foglalják magukban:

i. Köhögési etikett:

szigorú köhögési etikettet kell követni (papír zsebkendőbe vagy könyökhajlatba való köhögés és tüsszentés), és erről tájékoztatni kell a vendégeket és a személyzetet. A létesítményeknek biztosítaniuk kell a papír zsebkendők és a szemetesek rendelkezésre állását.

ii. Kézhygiénia:

a kézhygiénia a fertőzés megfékezését célzó alapvető intézkedés, amelyről a főbb területeken/létesítményekben (pl. a bejáratnál, a WC-knél, a pénztárnál stb.) elhelyezett infografikák segítségével kell tájékoztatni a vendégeket és a munkavállalókat. A létesítményeknek biztosítaniuk kell, hogy a vendégek és a munkavállalók könnyen hozzáférjenek a szappanos kézmosás lehetőségéhez, egyszer használatos papírtörülköhöz vagy automata kézszáritókhoz, valamint alkoholalapú kézfertőtlenítőkhöz.

iii. Szájmaszkok használata:

a szájmaszkok személyzet és vendégek általi használata csak kiegészítő intézkedés lehet, és nem helyettesítheti az alapvető megelőző intézkedéseket. Fontos a szájmaszkok megfelelő használata, amiről tájékoztatni kell a vendégeket és a személyzetet.

iv. Szellőztetés:

ajánlatos növelni az óránkénti légcserék számát és a lehető legtöbb kültéri levegőt biztosítani, létesítménytől függően természetes vagy mechanikus szellőztetéssel. A vendégek távozása után ajánlott a helyiségeket legalább egy órán át alaposan kiszellőztetni.

v. Tisztítás és fertőtlenítés:

kulcsfontosságú a gyakran megérintett felületek lehető leggyakoribb tisztítása (naponta legalább egyszer, de ha lehetséges, akkor többször). Ilyen felületek például az ajtókilincsek és -fogantyúk, a székek és a kartámaszok, az asztalok teteje, a villanykapcsolók, a korlátok, a vízcsapok, a liftek gombjai, a bárpultok felülete stb. A személyzetet tájékoztatni kell a vendégek távozása utáni takarítási eljárásról, valamint a takarítóeszközök kezeléséről, a hulladékkezelésről, a szennyes textíliák kezeléséről és a takarítás utáni személyes higiéniai eljárásokról, és végre kell hajtani azokat.

j) *Potenciális fertőzés a vendégek vagy a személyzet körében*

Abban az esetben, ha a Covid19-fertőzés előfordulását gyanítják a vendégek vagy a munkahelyen tartózkodó személyzet tagjai körében, a létesítményeknek az ECDC (Melléklet), valamint a nemzeti és helyi egészségügyi szervek vonatkozó iránymutatását követve életbe kell léptetniük a fenti d) pontban említett helyi cselekvési tervet a következők tekintetében:

i) A potenciálisan fertőzött személyre alkalmazandó elkülönítési és távolságtartási intézkedések.

ii. Az orvosi szolgálatoknak az orvosi tanácsadás, vizsgálat vagy egészségügyi létesítménybe való esetleges áthelyezés céljából való értesítésére vonatkozó, nemzeti jogszabályokon alapuló eljárás.

iii. A helyi népegészségügyi hatóságok értesítésére és az esetleges kontaktkövetésre vonatkozó, nemzeti jogszabályokon alapuló eljárás.

iv. Az elvégzendő takarítási és fertőtlenítési eljárások.

v. Azon vendégek és munkavállalók tájékoztatása, illetve a velük való együttműködés, akik a fertőzésgyanús személlyel kapcsolatba kerülhettek a létesítményben a tünetek megjelenése előtt 2 nappal kezdődő és utána 14 nappal záruló időszakban.

28. A fenti alapelveket az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központnak a mellékletben szereplő általános ajánlásával összhangban kell figyelembe venni.

IV. Következtetés

29. A Bizottság azt ajánlja a tagállamoknak, hogy osszák meg ezen iránymutatást az illetékes regionális/helyi hatóságokkal.

30. A Bizottság a turisztikai ágazatban érdekelt feleket, például a szakmai szervezeteket és az online turisztikai platformokat arra ösztönzi, hogy terjesszék és figyelemfelhívó tevékenységek révén mutassák be ezen iránymutatást.

31. A Bizottság felkéri a tagállamokat, hogy folyamatosan működjenek együtt az ECDC-vel annak érdekében, hogy a fenti 18. pontban említett, a terjedés mértékét mutató térkép olyan, átlátható eszközként szolgálhasson, amely uniós szintű tájékoztatást nyújt a hatóságok, a közlekedési szolgáltatók és a turisztikai ágazatban érdekelt felek számára.
 32. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy vegyék fontolóra a szálláshelyek és vendéglátóipari létesítmények, illetve tágabb körben a turisztikai szolgáltatók támogatását ezen iránymutatás, illetve a fertőzés megelőzését és megfékezését célzó releváns intézkedések és protokollok végrehajtása terén, és kövessék nyomon az említett intézkedések alkalmazását. E célból a tagállamok a rendelkezésre álló nemzeti és uniós forrásokat is felhasználhatják.
 33. Ezen iránymutatás alapján a Bizottság továbbra is együttműködik a tagállamokkal annak érdekében, hogy az EU-ban működő szálláshelyeken, valamint vendéglátóipari és turisztikai létesítményekben egységes megközelítést alkalmazzanak a fertőzés megelőzését és megfékezését célzó intézkedések és protokollok kapcsán.
 34. Ezen iránymutatás célja, hogy megkönnyítse a tagállamok és a turisztikai ágazatban érdekelt felek számára, hogy ezen iránymutatással összhangban konkrétabb intézkedéseket és protokollokat dolgozzanak ki a fertőzés megelőzése és megfékezése céljából, illetve nyomon kövessék azok betartását, ezáltal erősítve a vállalkozások lehetőségeit a fogyasztói bizalom növelésére.
 35. A Bizottság erre a célra külön honlapot fog létrehozni. Ott látható lesz egy olyan interaktív térkép, amely a tagállamoktól, valamint a turisztikai és utazási ágazattól származó, többek között a nemzeti és ágazati protokollokra és megfelelési rendszerekre vonatkozó információkat fogja egybegyűjteni.
 36. A tagállamok támogatása érdekében a Bizottság többek között a turisztikai tanácsadó bizottságon keresztül elő fogja segíti a bevált gyakorlatok megosztását.
 37. A Bizottság továbbra is együtt fog működni a tagállami hatóságokkal, a turisztikai ágazatban érdekelt felekkel és a nemzetközi szervezetekkel ezen iránymutatás végrehajtásának megkönnyítése érdekében.
-

MELLÉKLET

Az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ általános ajánlásai a turisztikai ágazat, különösen a szálláshelyek és a vendéglátóipari létesítmények számára**Helyi intézkedések**

A turisztikai ágazatban hozott népegészségügyi intézkedéseknek összhangban kell lenniük a helyi és nemzeti hatóságok által alkalmazott általános intézkedésekkel, és figyelembe kell venniük a munkahelyi iránymutatásokat ⁽¹⁾. A turisztikai ágazatban bevezetett ilyen intézkedéseknek legalább olyan szigorúaknak kell lenniük, mint a lakossági ajánlásokban megfogalmazott intézkedéseknek.

A helyi és/vagy nemzeti népegészségügyi hatóságok és a szálláshely-szolgáltatók között folyamatos párbeszédre van szükség az adott földrajzi területen érvényes legújabb szabályok és előírások, többek között az alábbiak megosztása és alkalmazása érdekében:

- A vendégekre, köztük a más országokból érkező vendégekre vonatkozó különleges intézkedések annak kapcsán, hogy a Covid19-fertőzéssel összefüggő tünetek jelentkezése esetén hogyan férhetnek hozzá orvosi tanácsadáshoz és kezeléshez, beleértve a járóbeteg- és kórházi ellátást is.
- A szálláshelyek tulajdonosainak azon kötelezettsége, hogy a szálláshelyen jelentkező fertőzés esetén részletes információkat kell gyűjteniük a népegészségügyi vizsgálatokat szolgáló kapcsolattartási adatokról.

A kockázatokkal kapcsolatos tájékoztatás és képzés*Cselekvési terv*

A létesítményeknek felkészültségi tervvel kell rendelkezniük, amely tartalmazza a következő időszakokban meghozandó intézkedéseket:

- Az újbóli megnyitásra vonatkozó döntés meghozatalának ideje és a vendégek érkezése előtti időszak. Ebben az időszakban a következő intézkedéseket kell végrehajtani: a személyzet tájékoztatása és képzése, a szükséges fertőzésmegelőzési intézkedések elvégzése a létesítményben, a vendégek érkezés előtti tájékoztatása.
- A vendégek létesítményben való tartózkodásának ideje, beleértve a foglalást, valamint a be- és kijelentkezést is.
- A vendégek létesítményből való távozását követő 14 napos időszak.

A személyzet szerepét és feladatait részletező egyedi cselekvési tervet be kell mutatni a munkavállalók számára, és azt mindenkor a rendelkezésükre kell bocsátani.

A személyzet képzése és irányítása*Képzés:*

- A turisztikai létesítményekben dolgozó összes munkavállalónak ismernie kell a Covid19-fertőzés tüneteit (pl. láz, köhögés, torokfájás stb.), és tájékoztatást kell kapnia a fertőzések megelőzését és megfékezését célzó alapvető intézkedésekről.
- Amennyiben valamely munkavállaló vagy vele egy háztartásban élő személy Covid19-fertőzöttnek bizonyul, az érintett személyek nem léphetnek be a létesítménybe a helyi egészségügyi hatóságok által meghatározott fertőző időszakban, amely enyhe eseteknél általában a tünetek megjelenését követő 8 napot jelenti.
- A Covid19-fertőzésre jellemző tüneteket tapasztaló munkavállalók nem léphetnek be a létesítménybe, önkéntes karanténba kell vonulniuk, és ajánlatos követniük a helyi népegészségügyi iránymutatásokat, illetve a helyi iránymutatásokkal összhangban orvosi segítséget kérniük, ha a tünetek súlyosbodnak.
- Meg kell fontolni a munkavállalóknak szóló különleges képzés megszervezését a fertőzés megelőzését és megfékezését célzó intézkedésekről, valamint arról, hogy a Covid19-re jellemző tünetek vendégek körében való jelentkezése esetén milyen eljárásokat kell követni.

Irányítás:

- Az idős és a Covid19-fertőzés nagyobb kockázatát hordozó krónikus betegséggel élő (például szívbeteg, tüdőbeteg, immunhiányos, közelmúltbeli rákkezelésen átesett) munkavállalókat lehetőség szerint olyan tevékenységekhez kell rendelni, amelyek csökkentik a vendégekkel való érintkezést.

⁽¹⁾ Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség: COVID-19: iránymutatások a munkahelyek számára [internet]. [frissítve: 2020. április 20.; letöltve: 2020. május 4.]. Elérhető a következő címen: https://oshwiki.eu/wiki/COVID-19:_guidance_for_the_workplace#See

- Mérlegelni kell olyan intézkedések bevezetését, amelyek csökkentik a létesítményben jelen lévő munkavállalók számát – ilyen intézkedés lehet például a távmunkában elvégezhető feladatokat ellátó személyzet otthoni munkavégzésének lehetővé tétele.
- Fontolóra kell venni továbbá a létesítményben tartózkodó személyek közötti fizikai kapcsolatok számának és időtartamának csökkentésére irányuló intézkedések bevezetését is, melyek magukban foglalhatják a munkavégzési műszakokat, az étkezési időszavakat, valamint a telefon és az elektronikus kommunikációs eszközök használatát.

A vendégek tájékoztatása

- A vendégeket már az érkezés előtt tájékoztatni kell a helyi népegészségügyi hatóságok aktuális iránymutatásairól, valamint a szálláshelyen bevezetett egyedi intézkedésekről. A vendégeket tájékoztatni kell arról, hogy ajánlatos elhalasztaniuk a létesítményben való tartózkodásukat, amennyiben a Covid19-fertőzésre jellemző tünetek vannak, vagy a tervezett tartózkodásukat megelőző 14 napban Covid19-fertőzött vagy a Covid19-fertőzésre jellemző tüneteket mutató személlyel érintkeztek.
- A vendégeket a szálláshely bejárata előtt külön jelzésekkel (infografikákkal) vagy más formában rendelkezésre bocsátott információk útján, illetve a látássérült vendégek számára megfelelő jelzésekkel kell tájékoztatni a Covid19-fertőzés jeleiről és tüneteiről, valamint arról, hogy mit kell tenniük, ha tünetek jelentkeznek. A szálláshelyek ezeket az információkat tájékoztató füzetek formájában is rendelkezésre bocsáthatják.
- A távozáskor egyértelműen fel kell hívni a vendégek figyelmét arra, hogy értesíteniük kell a szálláshelyet, amennyiben a távozást követő 14 napon belül a Covid19-fertőzésre jellemző tüneteket észlelnek magukon vagy pozitív lesz a Covid19-tesztjük eredménye.
- Biztosítani kell, hogy a vendégek kapcsolattartási adatai rendelkezésre álljanak arra az esetre, ha kontaktkövetés céljából szükség lenne rájuk.

Térbeli elhatárolás

- A SARS-CoV-2 vírus főként a kilégzés során a levegőbe kerülő váladékcseppek, a fertőzöttekkel való közvetlen érintkezés, valamint a közvetlen környezetben található szennyezett felületekkel vagy tárgyakkal (ragályfogókkal) való közvetett érintkezés útján terjed. A váladékcseppek kilégzés esetén körülbelül 1 métert, beszéd esetén 1,5 métert, köhögés esetén pedig 2 métert tudnak megtenni a levegőben ⁽²⁾.
- A létesítményeknek a legfrissebb iránymutatásokkal összhangban biztosítaniuk kell az olyan közösségi terekben való térbeli elhatárolást, ahol valószínűsíthetően huzamosabban (azaz 15 percnél hosszabb ideig) tartózkodnak a vendégek.
- Az együtt utazó és közös szobában megszálló vendégeknek egymás között nem kell fizikai távolságot tartaniuk.
- Amennyiben a térbeli elhatárolást nem lehet biztosítani, egyedi intézkedések bevezetését kell fontolóra venni a váladékcseppek terjedésének megakadályozása érdekében (például üveg- vagy műanyag védőpanelek felszerelését a recepción).
- A turisztikai létesítményeknek – beleértve a szállodákat és az éttermeket is – meg kell határozniuk az egyes létesítményekben és azok egyes helyiségeiben engedélyezett vendégek maximális számát a szükséges térbeli elhatárolás biztosítása érdekében. A vendégek maximális számát nem szabad túllépni.
- Amennyiben a térbeli elhatárolás nem biztosítható, a szórakoztató rendezvényeket el kell halasztani vagy le kell mondani.
- A térbeli elhatárolás biztosítása érdekében meg kell fontolni a járművekre és szállítóeszközökre vonatkozó különleges intézkedések bevezetését.

A fertőzés megelőzését és megfékezését célzó intézkedések

A turisztikai ágazatban működő vállalkozások általában olyan termékeket és szolgáltatásokat kínálnak, amelyekkel együtt jár, hogy több személy tartózkodik huzamosabb ideig zárt térben (szállodák, éttermek, kávézók) vagy szabadtereen (kempingek, strandok, medencék), ezzel növelve a vírus terjedésének lehetőségét. Meg kell fontolni a térbeli elhatárolást, valamint a fertőzés megelőzését és megfékezését célzó egyedi intézkedések (egyéni védelmi intézkedések, takarítási és fertőtlenítési protokollok) bevezetését és alkalmazását minden olyan környezetben, ahol várhatóan összefüggésekre kerül sor ⁽³⁾. A fertőzések megelőzését és megfékezését célzó említett intézkedések az alábbiakat foglalják magukban:

⁽²⁾ Bourouiba L.: *Turbulent Gas Clouds and Respiratory Pathogen Emissions: Potential Implications for Reducing Transmission of COVID-19*. [Turbulens gázfelhők és a légzőszervi kórokozók kibocsátása: Lehetséges következmények a Covid19-fertőzés terjedésének csökkentésére nézve]. JAMA, 2020. március 26.

⁽³⁾ Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ. *Infection prevention and control in the household management of people with suspected or confirmed coronavirus disease (COVID-19)* [A fertőzés megelőzése és megfékezése a feltételezett vagy megerősített koronavírusos (Covid19) betegek otthonában; internet], 2020. március 31. [letöltve: 2020. május 4.]. Elérhető a következő címen: <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/Home-care-of-COVID-19-patients-2020-03-31.pdf>

- *Köhögési etikett*
 - Szigorúan be kell tartani a köhögési etikettet: köhögéskor és tüsszentéskor az orrot és a száját papírsebkendővel kell eltakarni. Több tiszta papírsebkendőt is kéznél kell tartani.
 - A használt papírsebkendőket azonnal el kell dobni, lehetőség szerint fedéllel rendelkező szemeteskukába, amit azonnal a megfelelő eljárás szerinti kézmosásnak, illetve -fertőtlenítésnek kell követnie.
 - Papírsebkendő hiányában ajánlott a könyökhajlatba köhögni, illetve tüsszenteni.
- *Kézhygiénia*
 - A kézhygiénia az egyik alapvető eszköz, amellyel megfékezhető a Covid19 terjedése.
 - Könnyű hozzáférést kell biztosítani a szappant, egyszer használatos papír kéztörlőket vagy automata kézszáritókat, valamint (legalább 70 %-os alkoholtartalmú) alkoholos kézfertőtlenítő szereket is tartalmazó kézmosó helyiségekhez.
 - A turisztikai létesítmények különböző részein (például a bejáratnál, a WC-knél, a pénztárnál stb.) olyan jelzéseket (tájékoztató infografikákat) kell elhelyezni, amelyek felhívják a figyelmet a kézhygiénia fontosságára, és elmagyarázzák annak hatékony módjait.
 - Fontos a gyakori kézmosás, illetve -fertőtlenítés.
- *Szájmaszkok használata*
 - Ha a turisztikai létesítményekben a személyzet és a vendégek orvosi vagy rögtönzött, nem orvosi szájmaszkot viselnek, azzal a betegség terjedése a forrásánál fékezhető meg (azaz megakadályozható, hogy a vírus a tüneteket mutató vagy tünetmentes fertőzött személyektől cseppfertőzés útján továbbterjedjen) ⁽⁴⁾.
 - A szájmaszkok viselése csupán kiegészítő intézkedésnek tekintendő, és nem helyettesítheti az alapvető megelőző intézkedéseket.
 - Fontos a szájmaszkok megfelelő használata. A maszknak az orrnyeregétől az állig teljesen le kell fednie az arcot.
 - Tájékoztatót kell biztosítani a szájmaszkok megfelelő használatáról, kiemelve a maszk felhelyezése előtti és eltávolítása utáni, szappannal és vízzel vagy alkoholos kézfertőtlenítő szerrel történő kéztisztítás fontosságát.
 - Közösségi használatra – rendelkezésre állásuk függvényében – az orvosi és a nem orvosi szájmaszkok is elfogadhatók, ugyanakkor biztosítani kell, hogy az orvosi szájmaszkok esetében az egészségügyi létesítményekben való felhasználás élvezzen elsőbbséget.
 - A légszűrő félálarcok (FFP) közösségi használata nem ajánlott, mivel esetükben az egészségügyi létesítményekben való felhasználásnak kell prioritást élveznie.
- *Szellőztetés*
 - A zárt terek nem megfelelő szellőztetése összefüggésbe hozható a légzőszervi fertőzések fokozott terjedésével ⁽⁵⁾. A Covid19 elsődleges terjedési módja feltehetően a cseppfertőzés. Egyelőre nem bizonyított, hogy a Covid19 terjedésében milyen szerepet játszanak a levegőben hosszabb ideig megmaradó aeroszolok, így az sem állapítható meg egyértelműen, hogy a szellőztetésnek milyen relatív szerepe lehet a betegség terjedésének

⁽⁴⁾ Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ. *Using face masks in the community. Reducing COVID-19 transmission from potentially asymptomatic or pre-symptomatic people through the use of face masks* (Közösségi szájmaszkviselés. A potenciálisan tünetmentes vagy a tünetek megjelenése előtti állapotban levő személyek által okozott Covid19-fertőzések szájmaszkok használatával történő csökkentése) [internet]. 2020. április 8. [letöltve: 2020. május 4.]. Elérhető a következő címen: <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/COVID-19-use-face-masks-community.pdf>

⁽⁵⁾ Knibbs LD, Morawska L, Bell SC, Grzybowski P. *Room ventilation and the risk of airborne infection transmission in 3 health care settings within a large teaching hospital* (A helyiségek szellőztetése és a levegő útján terjedő fertőzések kockázata egy nagy oktatókórház három egészségügyi létesítményében). *Am J Infect Control*. 2011. december; 39(10):866–72.

megelőzésében. Ugyanakkor a Covid19-fertőzés számos esete függött össze a zárt terekben való tartózkodással ⁽⁶⁾. Az óránkénti légcserek számának növelésével és minél több kültéri levegő bejuttatásával – ami a létesítménytől függően természetes vagy mechanikus szellőztetéssel érhető el – valószínűleg csökkenthető az aeroszolok útján történő terjedés lehetséges kockázata ⁽⁷⁾.

- Mechanikus szellőztetőrendszerek használata esetén elengedhetetlen a mesterséges szellőztetőrendszereknek a gyártó utasításai szerinti karbantartása, különösen a szűrők tisztítását és cseréjét illetően.
- *Takarítás és fertőtlenítés*
 - A Covid19-világjárvány összefüggésében fontos a megfelelő takarítás és fertőtlenítés ⁽⁸⁾.
 - A gyakran megérintett felületeket minél többször (legalább naponta, de lehetőleg még gyakrabban) meg kell tisztítani. Ilyen felületek például az ajtókilincsek és -reteszek, a székek és a kartámaszok, az asztallapok, a villanykapcsolók, a korlátok, a vízcsapok, a felvonók gombjai stb.
 - A vírus fennmaradása a felület anyagától függ; a legrövidebb fennmaradási időt a réz esetében figyelték meg ⁽⁹⁾.
 - A vendégek távozása után ajánlott a helyiségeket a szokásos tisztítószerrel alaposan kitakarítani, valamint legalább egy órán keresztül fokozottan szellőztetni.
 - A rutinszerű takarításhoz elegendőek a szokásos tisztítószer.
 - A takarítóeszközöket minden takarítás után megfelelően meg kell tisztítani.
 - Takarítás után ügyelni kell a kézhygiénára.
 - A hulladékkezelést a szokásos eljárásoknak megfelelően kell végezni. A takarítás során keletkező hulladékot a szelektálatlan hulladékkal együtt kell gyűjteni.
 - Az ágyneműket, a törölközőket és az asztalneműket a szokásos eljárások szerint kell kimosni.

⁽⁶⁾ Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ. *Using face masks in the community. Reducing COVID-19 transmission from potentially asymptomatic or pre-symptomatic people through the use of face masks* (Közösségi szájmazskviselés. A potenciálisan tünetmentes vagy a tünetek megjelenése előtti állapotban levő személyek által okozott Covid19-fertőzések szájmazskok használatával történő csökkentése) [internet]. 2020. április 8. [letöltve: 2020. május 4.]. Elérhető a következő címen: <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/COVID-19-use-face-masks-community.pdf>

Knibbs LD, Morawska L, Bell SC, Grzybowski P. *Room ventilation and the risk of airborne infection transmission in 3 health care settings within a large teaching hospital* (A helyiségek szellőztetése és a levegő útján terjedő fertőzések kockázata egy nagy oktatókórház három egészségügyi létesítményében). *Am J Infect Control*. 2011. december; 39(10):866–72.

Lu J, Gu J, Li K, Xu C, Su W, Lai Z, et al. *COVID-19 Outbreak Associated with Air Conditioning in Restaurant, Guangzhou, China, 2020* (A Covid19-járvány és az éttermi légkondicionálás közötti összefüggések, Kuangcsou, Kína, 2020). *Emerg Infect Dis*. 2020. április 2.; 26(7).

⁽⁷⁾ Egészségügyi Világszervezet (WHO). *Natural Ventilation for Infection Control in Health-Care Settings* (Egészségügyi létesítmények infekciókontroll céljából végzett természetes szellőztetése) [internet]. 2009 [frissítve: 2020. május 4.]. Elérhető a következő címen: https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/44167/9789241547857_eng.pdf?sequence=1

Európai Hőtechnikai Szövetség (VaACA). *How to operate and use building services in order to prevent the spread of the coronavirus disease (COVID-19) virus (SARS-CoV-2) in workplaces* (Épülettechnikai szolgáltatások üzemeltetése és használata a koronavírus-betegség [Covid19] vírusa [SARS-CoV-2] munkahelyi terjedésének megakadályozása érdekében) [internet]. [Frissítve: 2020. március 17., letöltve: 2020. május 4.] Elérhető a következő címen: https://www.rehva.eu/fileadmin/user_upload/REHVA_covid_guidance_document_2020-03-17_final.pdf

⁽⁸⁾ Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ (ECDC). *Disinfection of environments in healthcare and nonhealthcare settings potentially contaminated with SARS-CoV-2* (A SARS-CoV-2 vírussal potenciálisan fertőzött egészségügyi és nem egészségügyi létesítmények környezeteinek fertőtlenítése). Stockholm: ECDC; 2020 [letöltve: 2020. április 26.]. Elérhető a következő címen: <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/disinfection-environments-covid-19#no-link>

⁽⁹⁾ Egészségügyi Világszervezet (WHO). *Natural Ventilation for Infection Control in Health-Care Settings* (Egészségügyi létesítmények infekciókontroll céljából végzett természetes szellőztetése) [internet]. 2009 [frissítve: 2020. május 4.]. Elérhető a következő címen: https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/44167/9789241547857_eng.pdf?sequence=1

A Covid19-fertőzés gyanúja esetén: tesztelés, kontaktkövetés, elkülönítés és karantén

Ha a vendégek vagy a személyzet munkahelyen tartózkodó tagjai körében a Covid19-fertőzés gyanúja merül fel, a létesítménynek aktiválnia kell helyi cselekvési tervét ⁽¹⁰⁾.

A fertőzésgyanús személyt azonnal meg kell kérni a maszkviselésre, valamint a köhögési etikett és a kézhigiéniai gyakorlatok betartására. A fertőzésgyanús személynek legalább 2 méteres távolságot kell tartania más személyektől, és elkülönítés céljából lehetőség szerint külön fürdőszobával rendelkező saját szobát kell biztosítani számára.

A gyanús esetről az uniós adatvédelmi joggal összhangban értesíteni kell a helyi egészségügyi szolgálatokat, amelyek tanácsot adnak az érintett személy tesztelésével és további kezelésével, valamint egy ellátást biztosító létesítménybe (például kórházba) való áthelyezésével kapcsolatban, amennyiben azt szükségesnek ítélik és a helyi egészségügyi ellátásban alkalmazandó betegutakkal összhangban meg tudják oldani.

Amennyiben a gyanús esetben a fertőzés valószínűsíthetővé válik vagy megerősítést nyer, értesítik a helyi népegészségügyi hatóságokat, amelyek tanácsot adnak arra vonatkozóan, hogy szükség van-e kontaktkövetésre. A kontaktkövetés általában az azonosított valószínűsíthető vagy megerősített eset bejelentését követően azonnal megkezdődik, és jellemzően a helyi népegészségügyi hatóságok felelősségi körébe tartozik. A hatóságok felkérlik a turisztikai létesítményt az együttműködésre, valamint arra, hogy adjon meg minden szükséges információt azokról a vendégekről vagy alkalmazottakról, akik a létesítményben a tünetek megjelenését megelőző 2. naptól a tünetek megjelenését követő 14. napig érintkezhettek a fertőzött személlyel.

A tüneteket mutató alkalmazottakat elkülönítés céljából haza kell küldeni, és orvoshoz kell fordulniuk.

Azokat a zárt tereket, amelyekben a fertőzésgyanús vagy igazoltan fertőzött személy tartózkodott, először legalább 1 órán keresztül alaposan ki kell szellőztetni, majd semleges tisztítószerrel gondosan ki kell takarítani, végül a felületeket vírusok ellen hatásos fertőtlenítőszerrel fertőtleníteni kell. Alternatív megoldásként a fertőtlenítéshez 0,05–0,1 %-os nátrium-hipoklorit vagy (legalább 70 %-os) etanol alapú termékek is használhatók a semleges tisztítószerrel végzett tisztítást követően. Minden potenciálisan szennyezett textíliát (például a törölközőket, az ágyneműket, a függönyöket, az asztalterítőket stb.) hagyományos mosószerrel forró vízben (90 °C-on) ki kell mosni. Ha az anyag nem mosható forró vízben, a mosási ciklushoz fehérítőt vagy más, textíliák fertőtlenítésére szolgáló mosószert kell hozzáadni.

Az egyes területekre vonatkozó ajánlások szállodák számára

A Covid19-fertőzés valószínűségének minimalizálása érdekében a következő intézkedések ajánlottak:

1. Adminisztráció/igazgatás

- a) A Covid19-fertőzés megelőzését és megfékezését célzó intézkedéseket tartalmazó felkészültségi terv kidolgozása a helyi népegészségügyi hatóságokkal egyeztetve
- b) A népegészségügyi hatóságok ajánlásainak szigorú betartása a jelenlegi helyzettel kapcsolatos figyelemfelkeltés, valamint a személyzetet és a vendégeket érintő fertőzési kockázat értékelése érdekében
- c) Képzések biztosítása a személyzet számára a fertőzés megelőzésével és megfékezésével kapcsolatos összes lényeges szempontról, beleértve a Covid19 gyanított eseteinek kezelését, a fertőtlenítést és a takarítást, valamint a szájmascok megfelelő használatát
- d) A térbeli elhatárolás biztosítása érdekében – összhangban a térbeli elhatárolásra és a tömegrendezvényekre vonatkozó iránymutatásokkal – annak korlátozása, hogy hány vendég tartózkodhasson egyszerre a közös terekben. Annak biztosítása, hogy a vendégek megengedett száma összhangban legyen az összejövetelre vonatkozó helyi népegészségügyi ajánlásokkal
- e) Annak biztosítása, hogy a vendégeket ellássák a Covid19 tüneteit, a betegség esetén követendő utasításokat és a helyi eljárásokat, valamint a kézhigiénia és a szájmascok megfelelő használatára vonatkozó utasításokat ismertető tájékoztató anyagokkal

⁽¹⁰⁾ Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ (ECDC). *Contact tracing: Public health management of persons, including healthcare workers, having had contact with COVID-19 cases in the European Union* (Kontaktkövetés: Az Európai Unióban Covid19-fertőzöttel érintkezett személyek – köztük az egészségügyi dolgozók – népegészségügyi kezelése) – második frissítés. Stockholm: ECDC [letöltve: 2020. április 27.]. Elérhető a következő címen: <https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19-contact-tracing-public-health-management>.

- f) A vendégek információs táblák (például a közös terek és a szobák falain elhelyezett tájékoztatók) útján történő tájékoztatása a személyzet és a vendégek közötti érintkezés minimalizálására szolgáló eljárásokról
 - g) Az olyan zárt terekben tervezett tevékenységek lemondásának mérlegelése, ahol a térbeli elhatárolás nem garantálható, különösen akkor, ha az ilyen tevékenységek a szabadban is lebonyolíthatók
2. *Recepció- és portaszolgálatok*
- a) Alkoholos kézfertőtlenítő szerek biztosítása
 - b) Olyan, a vendégek és a személyzet közötti érintkezés minimalizálására szolgáló megoldások megfontolása, mint az online vagy önkiszolgáló be- és kijelentkezés. Ha az önkiszolgáló bejelentkezés érintőképernyő vagy billentyűzet segítségével történik, annak biztosítása, hogy ezeket az eszközöket a fertőzés kockázatának csökkentése érdekében rendszeresen tisztítsák
 - c) A recepciószok, illetve a személyzet más tagjai és a vendégek közötti térbeli elhatárolás biztosítása, ideális esetben műanyag vagy üveg választófalakkal
 - d) A vendégek közötti térbeli elhatárolás biztosítása, például a padlón elhelyezett jelzések segítségével
3. *Éttermek, étkezők és bárók*
- a) Alkoholos kézfertőtlenítő szerek, valamint a kézhygiénia emlékeztető táblák elhelyezése a bejáratnál
 - b) Lehetőség szerint svédasztalos étkeztetés helyett az ételek felszolgálása a vendégeknek. Ha az asztalnál történő felszolgálás nem lehetséges, a higiéniai intézkedések szigorítása, valamint a vendégek emlékeztetése arra, hogy az étterembe való belépéskor és a svédasztal felkeresése előtt és után használjanak kézfertőtlenítőt
 - c) Svédasztalos étkeztetés esetén a térbeli elhatárolás biztosítása a büfénél
 - d) A térbeli elhatárolás biztosítása érdekében annak korlátozása, hogy hány vendég tartózkodhasson egyszerre a létesítményben
 - e) A sorban állás elkerülése, vagy ha ez nem lehetséges, térbeli elhatárolás biztosítása a sorban álló vendégek között, például a padlón elhelyezett jelzések segítségével
 - f) 2 méteres térbeli távolság biztosítása az asztalok között
 - g) Megfelelő szellőzés biztosítása az étterem szellőztetésére vonatkozó iránymutatásokkal összhangban, mind az óránkénti légcserre, mind a kültéri levegő bevezetése tekintetében
 - h) Annak biztosítása, hogy a légkondicionáló rendszerek szűrőit a gyártó utasításainak megfelelően rendszeresen tisztítsák
 - i) Lehetőség szerint a levegő visszaforgatásának minimalizálása, ha a szellőztetéshez légkondicionált levegőt használnak
 - j) A gyakran megérintett felületek szokásos tisztítószerekkel való rendszeres tisztításának biztosítása
4. *Fitneszlétesítmények*
- a) Alkoholos kézfertőtlenítő szerek biztosítása
 - b) Annak biztosítása, hogy az eszközöket – és különösen a megérintett felületeket (például a rudakat) – minden egyes vendég általi használat után megtisztítsák, biztosítva ehhez a megfelelő tisztítóeszközöket
 - c) A vendégek közötti térbeli elhatárolás biztosítása
 - d) A belépés korlátozása a térbeli elhatárolás biztosítása érdekében
 - e) Az öltözők használatának kerülése, és a vendégek arra történő ösztönzése, hogy a szobájukban öltözzenek át
5. *Gyógyfürdők és fedett uszodák*
- a) Alkoholos kézfertőtlenítő szerek és kézmosási lehetőségek biztosítása
 - b) Mivel a gyógyfürdőkezelések során nem kerülhető el a fizikai érintkezés, és nincs lehetőség a kezelést végző személy és a vendég közötti térbeli elhatárolásra, a kezelést végző személy és a vendég számára ajánlott a szájmazsk használata

- c) Az egyes kezelések előtt és után ajánlott a kézmosás vagy -fertőtlenítés
 - d) Az ilyen létesítmények rendszeres karbantartásának és környezeti tisztításának biztosítása
6. *Kültéri létesítmények (szabadtéri uszodák, strandok, játszóterek)*
- a) Alkoholos kézfertőtlenítő szerek és kézmosási lehetőségek biztosítása
 - b) 2 méteres térbeli távolság biztosítása az asztalok, a napozóágyak, valamint a különböző tevékenységekben részt vevő és a medencében tartózkodó vendégek között
 - c) A közös szobában megszálló vendégek számára megengedett, hogy egy asztalnál üljenek, egy napozóágyat használjanak stb.
 - d) Az ilyen létesítmények rendszeres karbantartásának és környezeti tisztításának biztosítása
7. *Gyermekek számára kialakított beltéri szabadidős helyiségek (például szállodai bölcsődék)*
- a) Mivel a fizikai érintkezés nem kerülhető el, és a térbeli elhatárolás nem lehetséges, mérlegelni kell, hogy az ilyen létesítmények nyitva tarthatók-e
- Ha a létesítményeket nyitva tartják:
- b) Annak megfontolása, hogy a gyermekekkel foglalkozó személyzet szájmascskot viseljen
 - c) Alkoholos kézfertőtlenítő szerek és kézmosási lehetőségek biztosítása
 - d) Az egyes helyiségekben egy adott időpontban tartózkodó gyermekek számának korlátozása
 - e) A gyakran megérintett felületek, a játékok és a felszerelések szokásos tisztítószerekkel való rendszeres tisztításának biztosítása
8. *Konferencia- és üléstermek*
- a) A résztvevők megengedett számával kapcsolatos helyi iránymutatásoknak a konferenciák és a megbeszélések szervezői általi betartása
 - b) Kézfertőtlenítő szerek és kézmosási lehetőségek biztosítása
 - c) A résztvevők közötti térbeli elhatárolás biztosítása az ECDC iránymutatásainak megfelelően
9. *Mosdók*
- a) A szappan és a víz, valamint az egyszer használatos papír kéztörölők vagy az automata kézszáritók folyamatos rendelkezésre állásának biztosítása
10. *Felvonók*
- a) A térbeli elhatárolás biztosítása érdekében annak kerülése, hogy a felvonókat olyan személyek használják együtt, akik nem közös szobában szállnak meg. A felvonók használata tekintetében elsőbbség biztosítása a mobilitásukban korlátozott és a poggyászt szállító személyeknek
 - b) A lépcsők használatának ösztönzése, ha az lehetséges és észszerű (például alacsonyabb épületekben)
 - c) A gyakran megérintett felületek (felvonógombok és kapaszkodók) rendszeres tisztításának biztosítása
 - d) A felvonó megfelelő szellőztetésének biztosítása a gyártó utasításainak és az építési előírásoknak megfelelően
11. *Veszélyeztetett vendégek*
- a) A veszélyeztetett vendégeknek kerülniük kell az olyan tevékenységekben való részvételt, ahol a térbeli elhatárolás nem garantálható folyamatosan, különösen ha az ilyen tevékenységek zárt térben zajlanak, ezenkívül szigorúan be kell tartaniuk a térbeli elhatárolódás és a kézhigiéna szabályait. A veszélyeztetett vendégek további védelme érdekében megfontolandó a szobában való étkeztetés lehetősége
12. *Helyszíni rendezvények*
- a) A nagy résztvevői létszámú rendezvények (például koncertek) lemondásának megfontolása, valamint a résztvevők megengedett számával kapcsolatos nemzeti és helyi népegészségügyi ajánlások mindenkor szigorú betartása

További információk az alábbi dokumentumokban található

1. A fertőzés megelőzését és megfékezését célzó intézkedések az egészségügyi ellátásban a Covid19-fertőzés gyanúja esetén: ideiglenes iránymutatás. Genf: Egészségügyi Világszervezet; 2020.
[https://www.who.int/publications-detail/infection-prevention-and-control-during-health-care-when-novel-coronavirus-\(ncov\)-infection-is-suspected-20200125](https://www.who.int/publications-detail/infection-prevention-and-control-during-health-care-when-novel-coronavirus-(ncov)-infection-is-suspected-20200125)
 2. Vízellátás, szennyvízelvezetés, higiénia és hulladékgazdálkodás a Covid19-járvány összefüggésében: ideiglenes iránymutatás. <https://www.who.int/publications-detail/water-sanitation-hygiene-and-waste-management-for-covid-19>
 3. Az ember Covid19 vírussal való megfertőződése miatti globális Covid19-megfigyelés: ideiglenes iránymutatás. Genf: Egészségügyi Világszervezet; 2020. <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/technical-guidance/surveillance-and-case-definitions>
 4. A koronavírus-betegség (Covid19) megfékezésével összefüggésben az egyének karantén alá helyezésére vonatkozó megfontolások: ideiglenes iránymutatás. Genf: Egészségügyi Világszervezet; 2020. [https://www.who.int/publications-detail/considerations-for-quarantine-of-individuals-in-the-context-of-containment-for-coronavirus-disease-\(covid-19\)](https://www.who.int/publications-detail/considerations-for-quarantine-of-individuals-in-the-context-of-containment-for-coronavirus-disease-(covid-19))
-